

Bønn for de døde?

En nærmere undersøkelse av Apg. 2:27

og 1. Peter 3:18-20

Av: Joacim Fjeldstad

Det er noen som ut fra Apostlenes gjerninger 2:27 og 1. Petersbrev 3:18-20, sier at man kan be for de døde for at de skal få en ny mulighet til å omvende seg, og til slutt komme til Himmelen.

Denne påstanden beror seg på en feil oversettelse av det greske ordet «hades» i Apg. 2:27, og en misforståelse av 1. Petersbrev 3:18-20, slik at det kan virke som at betydningen er at man kan be for de døde. Hvis så er tilfellet, så må man faktisk innrømme at spesielt katolisismen likevel har rett hva gjelder bønn for de døde, og at man absolutt kan gjøre noe for å redde døde sjeler som i sitt jordiske liv ikke tok imot Kristus. Alle disse påstandene derimot, peker til det samme opphavet – nemlig forvirringen rundt de dødes tilstand.

Her skal vi undersøke nærmere flere bibelske vers for å få en klarere forståelse av det aktuelle temaet. Vi må også i denne forbindelsen ta for oss den nevnte oversettelsesfeilen, men først skal vi sitere de to nevnte versene så vi har det klart for oss hva de sier:

Apg. 2:27 [om Jesu død]

For Du skal ikke forlate Min sjel i dødsriket [eng.: «hell»], heller ikke skal Du la Din Hellige se fordervelse.

1. Pet. 3:18-20

¹⁸ For også Kristus led én gang for synder, den rettferdige for de urettferdige, for at Han skulle føre oss fram til Gud, Han som led døden i kjødet, men ble gjort levende ved*¹ Ånden.

¹⁹ Ved*¹ Den gikk Han også bort og forkynte for åndene som var i forvaring,

²⁰ de som tidligere var ulydige den gang da Guds langmodighet ventet i Noahs dager, mens arken ble bygd. I den ble noen få, det vil si åtte sjeler, frelst ved vann, (..).

---

¹ Den engelske KJV-utgaven (King James-versjonen) sier “but quickened **by** the Spirit:» (vers 18) og «**By** which also he went and preached” (vers 19). Vi skal ikke gå inn på detaljnivå her, men det er forskjell på «i Ånden» og «ved Ånden». «I Ånden» åpner opp for en spiritistisk tolkning.

Idéen noen trekker ut fra disse to versene, er at da Jesus døde så var Han ikke helt død likevel, men at sjelen Hans gikk ned i «dødsriket/helvete» hvor Han «forkynte for åndene som var i forvaring [eng.: «prison»]; altså at de som var døde fra Noahs tid, var i et mellomsted hvor de fikk en ny sjanse til å kunne ta imot evangeliet og omvende seg – dersom de ønsket.

Vi skal straks se på hva Bibelen har å si om muligheten for å kunne ta imot sannheten etter ens død, men før det må det påpekes at de som tror på denne idéen, bruker ordene «sjelen» og «ånden» om hverandre. Og det blir feil. For sjelen er ikke ånden og ånden er ikke sjelen. Dette er to forskjellige ting. Sjelen består av et fysisk legeme og ånd, og disse to blir sammen omtalt som «en levende sjel» (1. Mosebok 2:7). Så når du er ute og ser mennesker rundt deg, så ser du levende sjeler. Du kan lese mer om dette ved å følge [denne lenken](#).

Det ble innledningsvis nevnt at det er en oversettelsesfeil i Apg. 2:27, og vi skal ta for oss denne først. I den engelske KJV-utgaven, har oversetterne skrevet «Because thou wilt not leave my soul in **hell** [gresk: «hades»,..» I den norske New King James-utgaven, er ordet derimot oversatt til «dødsriket». Ordet «dødsriket» er i utgangspunktet ikke feil, men betydningen av den er i veldig mange tilfeller misforstått – og en av grunnene til det er nettopp på grunn av ordlyden «døds-*riket*».

Det er riktig at ordet «hades» bl.a. betyr «helvete» og «dødsriket», men det har også en annen betydning; nemlig «graven». Så oversetterne av den engelske KJV anvendte feil betydning av ordet «hades», og vi vil på en tydelig måte se dette senere når vi skal se på andre skriftsteder. Når det gjelder den norske oversettelsen, er ordet «dødsriket», som sagt, ikke direkte feil, men det er en uheldig oversettelse fordi den kan gi et inntrykk av at det er noe mer etter døden; et *rike* man går til.

Det tilsvarende ordet for «hades» (gresk) i Det Nye Testamentet, er det hebraiske ordet «sheol» i Det Gamle Testamentet. Og setningen i Apg. 2:27 «for Du skal ikke forlate Min sjel i dødsriket [hades], heller ikke skal Du la Din Hellige se fordervelse», kommer opprinnelig fra Salmene:

Salmene 16:10

For Du skal ikke forlate Min sjel i dødsriket [sheol], heller ikke skal Du overlate Din Hellige til å se fordervelse.

Vi skal nå se på flere vers som omhandler *sheol*, altså dødsriket, og finne ut av hvem som kommer dit og hva det innebærer. Vi vet at:

(1) De onde havner i graven. I 4. Mosebok 16:31-33 leser vi om at jorden åpnet seg og slukte de onde av Israels folk som gjorde opprør mot Gud.. Det står at «.. jorden åpnet sitt gap og slukte dem, sammen med deres hus og hvert menneske som tilhørte Korah, sammen med alt de eide. Slik for både de og alle som var med dem, levende ned i

dødsriket [sheol]. Jorden lukket seg over dem, og de gikk fortapt og var borte fra forsamlingen» (vers 32-33).

(2) De gode havner i graven, for da Jakobs sønner forsøkte å trøste Jakob etter at han hadde mistet yngstesønnen Josef, sa han «For sørgende må jeg fare ned i dødsriket [sheol] til min sønn» (1. Mos. 37:35). Jakob forventet altså å gå til *sheol*, graven, fordi han visste at dersom Josef var død, så var han også der.

Videre bevis på at de gode havner i graven, finner vi når vi leser om Jesu gjenkomst og at Han kaller frem de døde fra graven (Joh. 5:28), og «da skal det gå i oppfyllelse, .. Døden er oppslukt til seier. Død, hvor er din brodd? Dødsrike [hades, graven], hvor er din seier?» (1. Kor. 15:51-55).

Og som allerede sitert så gikk også Kristus Selv til graven (Apg. 2:27). Så da er det ikke tvil om at også de gode, de som er i Kristus, også havner i graven når de dør.

(3) I Salmene 89:49 står det: «Hvilken mann kan leve uten å se døden? Kan han fri sin sjel ut fra dødsrikets [sheol] hånd?» Så alle mennesker, enten gode eller onde, vil måtte legge seg i graven, *sheol*.

Men i hvilken tilstand er man i når man legger seg i graven? Bibelen gir oss svaret:

(1) De gudløse menneskene gir ikke fra seg noen lyd. I Salmene 31:18 står det:
«.. La de ugudelige bli til skamme! La dem bli stumme i dødsriket [sheol]».

(2) De rettferdige, de som døde i Kristus, gir heller ikke fra seg noen lyd for vi leser at de ikke priser Herren i graven:

¹⁷ De døde lover ikke Herren, heller ikke alle de som farer ned i stillheten.

¹⁸ Men vi skal love Herren fra nå og til evig tid. Lov Herren!» (Sal. 115:17-18).

(3) I Jesaja 38:18 motbevises tydelig påstanden om at de døde får en ny mulighet til å kunne ta imot sannheten:

«¹⁸ For dødsriket [sheol] kan vel ikke prise Deg. Døden kan vel ikke love Deg. De som går ned i avgrunnen, kan vel **ikke håpe på Din sannhet**». Ikke nok med dette, men neste vers gir oss kontrasten mellom de døde og de levende:

«¹⁹ Den levende, **den levende, det er han som priser Deg**, slik jeg gjør i dag».

Så bare den levende kan prise Gud og «håpe» på sannheten.

(4) Det er heller ingen kunnskap dødsriket (graven), for vi leser at «de døde vet ingenting» (Fork. 9:5). Enda klarere blir det noen vers senere: «Alt det din hånd finner ut den skal gjøre, gjør det med all din kraft! For **det er ingen gjerning, plan, kunnskap eller visdom i dødsriket [sheol]**, dit du går» (Fork. 9:10). Når det ikke er noen kunnskap eller visdom i *sheol*, så sier det seg selv at de døde kan verken høre, oppfatte eller ta noen nye valg –

de døde kan altså «ikke håpe på Din sannhet» (Jes. 38:18), for de er ikke i en bevisst tilstand.

Job skriver at «som vannet forsvinner fra en sjø, og en elv blir uttørret og tørker opp, slik legger mennesket seg ned **uten å reise seg. Så lenge himmelen er til, våkner de ikke**, og ingen vekker dem fra deres søvn» (Job 14:11-12).

David skriver i Salmene at graven også er «glemselens land» (Sal. 88:13). Ikke rart at han i de tidligere versene skrev «vil Du gjøre under for de døde? Skal de døde stå opp og prise Deg? Sela. Blir Din miskunnhet forkynt i graven? Eller Din trofasthet i fortapelsen? Blir Dine under kjent i mørket? Og Din rettferdighet i glemselens land?» (v. 11-13).

Basert på alle disse versene, er det klart at «dødsriket» ikke skal forstås på en annen måte enn en vanlig grav, hvor det ikke er noen kunnskap eller visdom (Fork. 9:10), og «ingen vekker dem fra deres søvn» (Job. 14:12) fordi de venter på enten livets oppstandelse eller oppstandelsen for de urettferdige (Joh. 5:28).

Men til tross for disse klare versene, stopper likevel ikke diskusjonen her. Et annet argument som disse personene bruker for å støtte påstanden om at Jesus ikke var helt død, er svaret Jesus ga til røveren på korset:

«Sannelig sier Jeg deg: **I dag skal du være med Meg i Paradis**» (Lukas 23:43).

Som verset tydelig sier, så sier Jesus til røveren at han, «i dag» [den dagen da Jesus døde] skulle være med Kristus til Paradis. Disse personene går da enda lenger i sin villfarelse og sier at de gudløse i 1. Peter 3:18-20, **allerede var i Paradis (altså Himmelen), og at Kristus forkynte for dem der**. Men alle med en rasjonell tankegang skjønner hvorfor dette ikke stemmer. Bibelen sier jo at ingenting urent skal komme inn i Staden (Åp. 21:27), så hvilken logikk ligger det i at gudløse mennesker som avviste Gud, likevel fikk komme til Himmelen for å få en ny sjanse til å omvende seg? Og hvem i all verdens land og rike ville da noen gang valgt å avvise Guds nåde og bli kastet ut fra Paradis?

I tillegg motsier de seg selv, for i Apg. 2:27 bruker de aktivt oversettelsesfeilen² som sier at Jesus gikk til «helvete», mens i Lukas 23:42 mener de at Han gikk til Paradis den samme dagen han døde. «Helvete» og Paradis er to klare motsetninger, så de må best

Et annet poeng er at Gud er som en «fortærende ild» for de gudløse (5. Mos. 4:24, 9:3, Heb. 12:29). I Himmelen er Hans herlighet over alt. Det ville derfor vært ren tortur for syndere å være i Himmelen og i Guds nærvær. Så om syndere kom til Himmelen, så ville

---

² Enkelte moderne oversettelser har anvendt den riktige betydningen av *hades* i Apg. 2:27. F.eks. oversetter New Century Version (NCV) «because you will not leave me in **the grave**.” Selv om KJV har enkelte feil, så betyr likevel ikke det at KJV i sin helhet er en dårlig oversettelse. KJV er den beste oversettelsen vi har i dag, og er ikke i nærheten av å ha så mange feil som de andre oversettelsene.

nok dette være en grunn til at de heller ville valgt å forlate Guds rike, men alle forstår at slike påstander er å spekulere utenfor de bibelske rammene.

Så ved å undersøke andre skriftsteder og la Bibelen forklare seg selv, så har vi klart å motbevise en farlig tolkning av to vers som kan være vanskelige å forstå.

Det nevnes også for ordens skyld at Lukas 23:43 også har en oversettelsesfeil. Vi vet at de som dør, legger seg i graven uten å reise seg, så det kan derfor ikke stemme at røveren gikk til Himmelen rett etter sin død. Den engelske oversettelsen sier «Jesus answered him, **“Truly I tell you, today you will be with me in paradise.”** Dette er et klassisk eksempel på hvor stor betydning det har ved at bare et komma er plassert feil. Ved å flytte kommaet en plass framover, så samstemmer uttalelsen til Jesus med resten av skriftstedene som omhandler de døde: **“Truly I tell you today, you will be with me in paradise.”** Den norske oversettelsen har fulgt samme feil, men pga. at oppbygging av norske setninger har andre plasseringer av ord, så blir det ikke så enkelt som å bare flytte kommaet (eller kolonet) framover.

Nåværende oversettelse	Den riktige oversettelsen
«Sannelig sier Jeg deg: I dag skal du være med Meg i Paradis».	Sannelig sier Jeg deg i dag: du skal være med Meg i Paradis».

Konklusjon

Uten at vi nå har gått inn på selve betydningen av 1. Peter 3:18-20, så kan vi iallfall vite hva den ikke sier. Så med alle de versene som nå er gjennomgått, så må man ta et valg:

Vi har mange vers som gjør det klart at «dødsriket» bare er en grav, og at de som går i graven ikke er bevisste eller lever videre. Alle disse versene motbeviser teorien om at Jesus, etter at Han døde, dro til et annet sted og forkynte for døde mennesker. **Man kan enten velge den enkleste forklaringen som er understøttet av alle de siterte skriftstedene, eller man kan velge å tro på den tunge og kompliserte forklaringen som står i motsetning til alle versene vi har gått gjennom.**

Det virker rart at noen velger å tro at Apg. 2:27, sammen med 1. Pet. 3:18-20, betyr at døde får en ny sjanse til omvendelse i det misforståtte ordet «dødsriket», når det ellers i Bibelen er ubestridelige skriftsteder som sier at de døde er i en ubevisst tilstand hvor de venter, i total stillhet, på en av de to oppstandelsene.

Selv om man kanskje ikke forstår helt 1. Peter 3:18-20, så kan man iallfall fastslå, basert på argumentene i denne artikkelen, at de som døde på Noahs tid *ikke* fikk en ny sjanse til å omvende seg. De ligger fortsatt i stillhet, og venter på at Gud skal kalle dem fram fra dødsriket; nemlig graven.